

NÉPNEVELŐ.

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATH. NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT.

Megjelenik minden vasárnap egy ívnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy-egy példányban **ingyen**.

Előfizetési ár: egész évre 3 frt. Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

Királyi Pál-utca 13. szám.
(Szent-István-Társulat).

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szövegért, minden közlés után 3 kr. (6 fillér) fizetendő. — Egyéb hirdetéseknek egész oldal 16 frt, fél 8 frt, negyedrészt 4 frt és egy nyolczadrész oldal 2 frt. A 30 kr. bélyegilletéket a hirdető fizeti.

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

A kath. tanítók országos bizottságának gyűlése előtt.

A millenium évében tartott kath. tanügyi kongresszus fényes és örök emlékü napjai tűnnek emlékeimben föl. Látom a magyar kath. tanítóságot az egyetemi templomban, a zászlószentelési ünnepen. Megható látvány. Ezer és ezer ember mély áhitattal hallgatja a szent misét. Majd Veszprem főpásztora a zászlószentelés szertartása között mondott nagyhatású beszédében a jelenlevő kultuszminiszter és több előkelőség előtt Krisztus igaz szolgájához méltóan a keresztény nevelés munkásainak ajkára adja e szavakat: »hozzá kívánunk járulni becsületes munkánk által azon Magyarország felvirágoztatásához, melyet Szent-István a boldogságos Szűznek ajánlott fel, hiven akarjuk követni az ő nyomdokait, mint hű alattvalói apostoli utódjának, hű fiait annak az országnak, melynek »Regnum Marianum« volt századokon át dicsteljes czíme, mert kath. szent vallásunknak otthona volt és védőbástvája. Ez eszméért lobogtatjuk a zászlót, ezért esküszünk rá, ezért védelmezendjük küzdelmeinkben. *Mert mi küzdeni akarunk*; küzdeni a helyes, az igaz felvilágosodásért, melyet mi kath. tanítók a vallásosan hazafias oktatásban tudunk küzdeni a ránk bízott nemzedék legszentebb erkölcsi kincseiért, mert e nemzedéket katolikussá és hazafiakká akarjuk nevelni; küzdeni bátran, önfeláldozóan, mert megvagyunk győződve, hogy ha ez országnak minden fia becsületesen meg teszi kötelességét úgy mint mi, nem csak szóval, de tettel is, e testvéries verseny lehetetlen, hogy ne eredményezze azt, mi mindnyájunk egyedüli óhaja, hogy Mária és Szent-István segítségével boldog legyen a hazánk. És a kath. tanítóság impozáns testülete, a székesfőváros bámulata és tisztelete között vonul zászlója alatt a diszgyűlésre. Fölhangzik a »Szózat«, majd a pápai Hymnus szívetrázó

dallama. Elhangzanak a lelkes és szívből jövő üdvözlések. A tárgysorozat, komoly tudomány igénylő részeiben kitartó, bátor, még az ellenfél embereinek dicséretét is kiérdemlő szakértelmet tanúsító kath. tanítói testület lankadatlanul dolgozik, hogy a győzelem, a siker minél adásthozóbb lehessen. Itt van lelkesedés, van élet, van tudás és meg van a siker — mondá egy előkelő tanferliu az ellentáborból.

Itélkezése önkénytelenül jutott kifejezésre; a gyűlés lelkesedése reá is hatott; a szív őszinteséget palástolni immár nem vala erős. Jól esik mindezt elmondanunk, jól esik e fényes napok eseményeire utalnunk, mert nem kisebb jelentőségű, nem kisebb ténye a magyar kath. tanítóságnak a most megtartandó első országos bizottsági nagygyűlés sem.

Összegyűl a magyar kath. tanítói kar képvisellete, hogy a milleniumi kongresszust folytassa. Igen, folytatása ez amannak, mert az akkor hozott határozatok most e bizottság által jutnak a legfőbb fórum: a nagyméltóságú püspöki kar elé. De különösen azért tartjuk mi e gyűlést a kongresszus kiegészítő részül, mert a kath. tanítók országos bizottsága az alapot és továbbá mindazon óhajok- és vágyakat, melyeket a kath. tanítóság táplál, az augusztus 19-én megtartandó gyűlés eredményeiben bírják majdán éltető forrásukat.

Legyen tehát a 19-iki gyűlés is fényes, tükrözze vissza a kath. tanítóság erejét. Erre a feladatra gyűljünk össze kath. tanítók!

És hogy e feladatot ezélnknak megfelelően oldhassuk meg:

Legyünk egyek szívben és lélekben. Legyünk egyek a vallásos és hazafias nevelésre irányuló törekvésekben. Döntsünk le minden létező avagy a helytelen képzelődés által támasztott választófalat, mely a kath. tanítóságot egymással szemben idegenné tehetné és akadályaul szolgálhatna a közös munka sikerének.

Eljen közöttünk a krisztusi szeretet s akkor ismét elmondhatjuk:

«Hala Isten! A diadal nagy s a boldogság, amely ebből egyházunkra és nemzetünkre száll, megmérhetetlen.» Ugy legyen!

Valami a felnőttek neveléséről.

A mai kor nevelés-oktatása ritkán tesz különbséget a műveltség és tanultság (eruditio) közt, melyeknek mindenkor karöltve kell járniuk: mert nem tekint mindíg főcseinak a gondolkodásra való tanítást, az érzes nemesítést; ezek helyébe mindinkább az ismeretközlést, az ifju elmének bizonyos tudományos ismeretekkel való betöltesét tartja főfeladatának. Nem veszi észre, hogy a tulhajtott könyvmunka megterheli az ifjú testi és szellemi szervezetet; a szellemi rugékonyság növesztését akadályozza. Ahelyett, hogy az ifjut emberré és férfivá neveljük, teszük őt kandidatussá a mindenféle diploma elnyerésére, midőn némely ismereteket elsajátított, pedig első sorban kellene őt emberré tenni. Így a legtöbb esetben a nevelés-oktatás legmagasztosabb munkája: az ugynevezett *kenyér-tudósok* nevelésévé, a hasonirányu iskolák pedig — hogy ugy szóljak — *érdekhajhászó üzletekkel* alacsonyodnak.

Ilyen, csupán hasznossági (utilitarinus) elveket követő nevelés-oktatás nem neveli az ifjut az élet és társadalom számára, annál kevésbé a haza szolgálatára.

Tapasztaljuk azt gyakran a gyakorlati életbe lépő ifjakon, kik legtűzőbb nézetekkel eltelve, helytelen tulajdonaikkal a társadalom — és életviszonyokkal a legszélsőbb ellentétbe szoktak jönni. Azokat itt csak röviden és néhány vonásban szándékom jellemezni.

Ismerünk *elbizakodott* ifjakat, kik bizonyos ismereteket megszerezvén, észfelsőbbiséget tulajdonitanak maguknak, melyet más emberekben feltételezni nem hajlandók.

Azért mindenkit szellemi tekintetben lenéznek, kicsinylik és kegyetlenül latolgatják érdemesebb embereknek műveltségét; az irodalmat is tekintet nélkül szoktak megtámadni, pedig sokszor annak abc-jét sem ismerik. Ők rendszerint indulatosak, dőlyfős viseletűek, túlbecsülik magukat a képzelt kitünő tulajdonok tudatában.

Lenéznek és megvetnek mindent, a mi másnak örömet szokott okozni — ha ezeknél fényleni, hirnevet vagy dicséretet aratni nem lehet.

Vannak, kik a legfüggetlenebb embereknek képzelik magukat, s a mellett nyers és szögletes modoruak; rájuk nézve minden közömbös: rang, hivatal vagy szellemi fölény. Előtük semmi sem szent vagy tiszteletre méltó, amit a világ *erénynek* tart. Igényeikben korlátlanok, könnyelműek és kezdők a gyakorlati életben. De rendszerint jószívűek — és ha a tapasztalatokon okulnak és meggyőződnek, hogy

a homlokkal fálnak rohanni nem lehet — alavetik magukat a világ celebritásainak is.

Vannak *érvadárszók*, elménczkedők, kik minden embernek hibáit felfedezni és azokból gúnyt űzni iparkodnak, hogy azokon mulassanak vagy masokat mulattassanak. Az ilyen egyéneket nem kedveli senki: mert a tekintet nélküli élcezeskedés sértő szokott lenni és hiúsagra mutat.

Meg kell különböztetnünk azonban azon egyéneket amazoktól, kik élcezeikkel szükségképen szórakoztatják a társaságot, a nélkül, hogy bizonyos tekintettel sérteneék valakit stb.

Hogy a fentemlített és sok más ezekhez hasonló tulajdonokkal bíró fiatalok, mint a haza jövődöbéli polgárai a közerkölesökre nevezve is káros befolyással lehetnek, bizonyítani fölösleges. Mert a társadalom amugy is túlnyomó részének törekvése csupán: *vagyoniilag sokat és gyorsan szerezni és élvezni*. E cél elérésében azonban nem szokott váltogatni az *eszközökben*: minden meg van engedve erre nevezve, ha csak a törvény betűinek a tartalmával nem jön ellentétbe.

A vagyonszerzés körüli igyekvésben a jellem sokszor csak akadály: mert a birvág, nyilvános szereples és az élvezet utáni hajlam túlnyomó és egyedüli cél. Mindenki tisztában van azzal, hogy a legtöbb esetben csak vagyoni előnyökkel lehet tekintélyt és ervényt szerezni magának: ritka eset, hogy azt előnyben részesítőnek, kinek anyagilag kevesebbje van.

A *közerkölesök ideális esirűit* a szülői házon kívül csak a jó iskola képes még az emberiségben ápolni és fejleszteni az által, hogy nemesak kellő mennyiségű ismeretet és tudományt nyújt, de az *erkölesí öntudatosságot* a tanulóban felébreszteni és fokozatosan alkalmat nyújtani képes arra nevezve, hogy az benne állandóan meggyökeresedjek. Mindezt a tantárgyak kellő felhasználásával nemesak tantítani, de begyakorolni is kell.

Szemben az *utilitarinus* iránynyal, a nevelés oktatásnak főfeladata lesz a felnőttek oktatásánál is az eszményi nevelés elveit követni: haladás legyen a jelszó. A közoktatási haladás alatt azonban nem kell a vallás mellőzését érteni, sőt ellenkezőleg, annak ápolását, mert a vallásosság utján ismerhető csak meg az Isten: Isten pedig minden szépségnek, jónak és tökéletesnek összfogalma. A liberális nevelés-oktatás a tanultság mellett a műveltséget, azaz: az elme finomítását, átalakítását, rugalmassá és hajlékonyvá tetelet sürgeti, hogy az egyén a tényekről helyes ítéletet alkothasson magának, magán tudjon uralkodni: érzelmeinek fenkölttségével könnyeden beilleszkedhesék az emberi társadalomba. Törekedni kell továbbá, hogy az illető tanerők gyanant nemcsak jogcizimmel, azaz nemcsak kellő ismeretekkel és végzettséggel felruházott, de *neveltséggel és jellemmel* bíró egyének alkalmaz-

tassanak, valamint azok kiképeztesénél is ugyanazon elvek foganatosítására főgond fordítottassék.

Öntsünk tiszta bort a nemzet poharába!
R. I.

Tanítói gyűlések.

A bajmóc kerületi róm. kath. néptanító-egyesület július hó 5-én Handlován tartotta meg évi rendes közgyűlését. A kör tagok közül a folyton szakadó eső miatt, sokan elmaradtak. A gyűlést Veri sanete-val szót, mise előzte meg, mely után ngs. Bathi Haucsogh Ignác ker. esperes és tanfelügyelő, handlovai plebános, a megjelent tagokat üdvözölve, megnyitotta a tanácskozást. Szép szavakban megemlékezve ő méltóságának püspök urunknak 50 éves áldozari jubileumáról, jellemezve őt, mint papot, tanítót, hazafit, de különösen mint nagy jötevőt a tanítók iránt, ama öhajának ad kifejezést, üdvözöltséggel ő méltósága táviratilag közgyűlésünkben; afeletti örömeink pedig, hogy Ő Felsége a király őt a Ferencz József-rend lovagkeresztjével kitüntette, érzelmeinek jegyzőkönyvíleg adjon kifejezést. Megtörtént. A múlt nagygyűlési és köri jegyzőkönyvek felolvasása után Loya Károly czachi kántortanító olvasá fel értekezését: »Mikép mozdíthatja elő a népiskola, különösen pedig a tanító a mértékletességet, mely dolgozat általános tetszésben részesülte, neki jegyzőkönyvi dícséret s köszönet szavaztatott. Indítványok: Frimmel Ferencz gajdéli k. tanító indítványozza, hogy minden iskola számára szereztessék be egy nemzeti színű lobogó, hogy az nagyobb ünnepélyek alkalmával kitűzhető legyen. Loya Károly indítványai pedig: a) Kéréssek fel Ő méltósága, hogy a tanítók számára 3, esetleg 5 évenként tartasson vagy a székhelyen, vagy egyházmegyéje más területén lelki gyakorlatokat. b) Az évenként tartatni szokott évszázó vizsgálatok helyett tartassanak évszázó ünnepélyek. c) Megkeresendők a törvényhatóságok ama intézkedés megtevésére, hogy a tanítói készpénzfizetések ne az előjáróságok által hébe-hóba, a mi nagy kellemetlenségek, vizsgálatok, ellenségeskedésekre szolgáltat okot, eszközöltsenek, hanem minden polgári év elején fizesse be minden község a tanítói készpénzbeli járandóságot a megyei pénztárba egyszerre, s a tanító nyugta mellett akár havi, akár 1/2 évi részletekben szedje fel onnan járandóságát. d) Az iskolára vonatkozó püspöki, miniszteri, megyei, tanfelügyelői átiratok, rendelkezések s intézkedések »Értesítő« alakjában nyomattassanak ki s küldessenek meg minden iskolának. Végül elnök úr megköszöni a figyelmet s türelmet, a megjelenteket asztalához meghíva, a gyűlést berekeszti.

X. Y.

A Léva és vidéke róm. kath. tanító-egyesületnek »Verebélyi köre« f. évi június hó 27-én tartotta meg gyűlését Verebélyen. Gerley Mátyas elnök a kör nevében üdvözlő Kovács József alesperes-tanfelügyelőt mint a tanügy régi munkását, a tanítók őszinte régi barátját. Alesperes tanfelügyelő megköszöni a szíves fogadtatást, kijelenti, hogy mint a múltba, úgy jövőre is legnagyobb örömet abban találja, ha a tanügy és annak munkásaiért valamit tehet; a tanítók bizalmát minden tekintetben, de főképen azért kéri, hogy új hatásköréből kifolyó kötelezéseit eredményesen teljesíthesse. Megemlékezett a közgyűlés Lulicsek Izidor kerületi alesperes, volt egyházi tanfelügyelő és körelnök érdemeiről. Jegyzőkönyvbe vétetni határoztatott. Elnöklő ft. esperes-tanfelügyelő úr értesére adja a közgyűlésnek, hogy elnöktársa, Gerley Mátyas, verebélyi kántor és főtanító, valamint Burza Mihály füssi kántor és főtanító 40 éve szolgálnak tanzókatlan kitartással és kiváló sikerrel a tanítás terén, kéri, hogy ezen elismerés és köszönet jegyzőkönyvbe foglalassék. Részvétellel emlékezett meg a közgyűlés a múlt év folyamán elhunyt tagjairól és örömmel üd-

vözli az új tagtársakat, ezek közül dr. Zelenyák János bessei plebános határos beszéddel ajánlja magát munkatársul s egyben 4 drb aranyat kitűz a következő két pályatétel egyenlő arányú jutalmazására: »Az I-II. osztályban paedagogus legyen-e a tanító vagy észfejlesztő első sorban?« »A III-VI-ik osztályok tanítója az értelem fejlesztésére vagy az itélő tehetség képzésére fektesse-e a főszólyt?« Ugyancsak 1 drb 10 frankos aranyat tűz ki Kovács József esp. tanfelügyelő elnök a következő tétel kidolgozójának jutalmazására: »A községi faiskolákkal szemben mik a tanító kötelezései? Mi az ok, hogy a kivánt eredményt ritkán érjük el?« Pályázhatnak a verebélyi kör tagjai, kik jelzés levél kíséretében, idegen kézzel írt munkáikat 1899. évi május 1-ig adhatják be a bíráló-bizottság elnökénél, dr. Zelenyák János bessei plebánosnál. A szorosán vett belügyek, mint jegyzőkönyv felolvasás, pénztári számadás, tisztujtás stb. után jelentékeny vita fejlődött ki a »Népnevelő«-ben megjelent »Mi lesz gyermekeinkből« cz. cikkben kifejtett eszmék és igazságok tárgya-sakor. Oly irányu határozat hozatott, hogy a kath. tanítók még a jogos követelés jellegével bíró kérelem előterjesztésétől is tartózkodva, egyedül az egyház védő szárnyai alatt öhajtanak maradni, miért is az Esztergomban tervezett internátus megvalósítása legyen törekvésünk fő-célja; ez kizárólag Esztergom főegyházmezei tanító gyermekei számára szerveztetik és biztos kilátással a sikerre; ennek érdekében kövessünk el mindent. Kimondja továbbá a közgyűlés ismétellen, hogy a tanítói segélyegyesülethe minden tagja belép. olyformán, hogy az évi tagdíj fele, 50 kr. évenként nevezett egyesület pénztárba beszovaltatandó a kör-pénztárnoka által. Végül Wessely István tartott föl-olvasást az üzletszerűen berendezett és jól kezelt szőlőszetről nemzetgazdasági és közérkölesi szempontból, miért jegyzőkönyvi köszönettel lett jutalmazva. A tartalmas gyűlést számos felköszöntővel fűszerezett barátságos ebéd követte. Wessely István, róm. kath. néptanító.

VEGYESEK.

A kath. tanítók országos bizottságának e hó 19-én tartandó első gyűlésére feljövő tagokat értesítjük, hogy a kedvezményes vasuti jegyek szétküldése folyamatban van. A szállodai jutányos lakások jegyeit (szállókba) a megérkezés után mindenki átveheti a »Magyar Tanítók Kaszinó«-jában (VIII. József-körút 8. sz. I. em.) Szabó B. László titkár urtól. A 18-án d. u. 5 órakor a Szt. István-Társulat dísztermében tartandó előértekeztet után este 8 órakor ismerkedési estély lesz társasvacsorával egybekötve a Magyar Tanítók Kaszinójában; egy teríték az italokat is beletudva 80 kr. Ugyanott vidéki kartársaink itt tartózkodásuk idején, jutányos étkezést nyerhetnek. A gyűlésre való jelentkezések határideje e hó 15-ike. Jelentkezések lapunk szerkesztőségébe (Budapest, IV. Királyi Pál-u. 13. sz.) küldendők.

Egy kath. tanítóegylet jubileuma. A Kapuvár kerületi róm. kath. tanítóegyesület negyedszázados jubileumot ült Kapuvártól f. év július 14-én. A reggeli órákban, dacára a folytonos esőzésnek, összesereglett a szépen föllobogzótt városba az ünneplő tanítói kar, a hol 10 órakor kezdetét vette a hálaadó isteni tisztelet, melyet főt. Malonyay Mihály ker. esperes ur mutatott be a Mindenhatóknak. Lelekemelő volt azon jelenség, hogy a tanítói karral vegyesen a bírói kar, a kapuvári járás jegyzői kara élén derek föbirájukkal, testületileg azon részt vettek. A hálaadó szent mise után üdvözlő táviratot menesztett a

tanítói kar a győri megyesi püspök urhoz, mint az egyesület vednökéhez és dr. Wlassics Gyula vallás-és közoktatásügyi min. kir. miniszter urhoz. A díszgyűlés d. n. 3 órakor vette kezdetét az előre megálapított tárgysorozat szerint. A Hymnust, melyet a tanítói kar énekelt, követte föl *Mulomán Mihály* ker. esperes urnak eszmékben gazdag megnyitó beszéde, melyben az egyház szeretett tanítóit vallásosságára s hazaszeretetre buzdítja, mert csakis úgy nevelhetünk — egymond — az egyháznak igaz gyermekeit s a hazának hő fiait és hőnőnyokait, ha vallásosság és hazaszeretet lengi át egész valónkat. A győri ur beszéd vége felé leikes éjenzésben tört ki a nagyszámú hallgató közönség. S miután ezzel a gyűlés kezdődött vette, feszült figyelemmel várta az érdeklőség *Füzy István* kisludai tanítónak „Az egyelet 25 éves története” című munkájának felolvasását. Munkájában felül minden lényeges mozzanatot, kik egyeletünket 1873. óta közelebbről érdekeltek megjelölték az irányt, melyen egyeletünk haladt, kiemelt annak munkakörét, a tevékenységet, melyet az egyesület tagjai az egyelet érdekében mindenkor kifejtettek. Érdekes és megható volt a történet azon része, ahol hivatkozás történik azon körülményre, hogy azon tanítók közül, kik az egyeletünket megalakították, ma már csak 4-el, kiket azután a szerző meg is nevezett s a közönség mindegyiket külön külön leikes órákban reszesítette. *Füzy István* felolvasása után *Kiss Terullán* babati tanító zenei egyvelegel adott egy játékot a közönség viharos tapsal jutalmazta. *Ullanna Hackl György* „Levél egy tanító barátomboz” című költeményt szavaltta el szép hatással. Ezután *Domokosich János* bogoszlói tanító s his mégis mozog a föld” cz. humorisztikus felolvasást tartott a pedagógia köréből. Humoros munkáján jól mutatott a közönség, s érte meg is tapsolta. Ezt követte „Az öngyilkos” cz. monológ, melynek előadója *Füzy János* tanítói tanító volt. Tréfás és élvezetes előadása végig derült hangulatban tartotta a közönséget. S miután a „Szózatok” a tanítói kar énekelt, következett még *Szabó Károly* ur. kir. tanácsos, tanfelügyelőnek záróbeszéde. E magvas beszéd méltó befejezője volt az előző megnyitónak, gyönyörűen esztétizált az iskola viszonyát a családdal a gyermeki nevelésben. Majd visszatért a tanító kar figyelmét, mert így szól, amely tanítóban e három erény megvan az megteszi kötelességét és az elmondhatja e szent irasi szavakat: hitemet megtartottam, jó harcot harcoltam, eltértem szánomra az igazság koronája. Harsány éjenzés követte e szavakat, mára a díszgyűlés véget ért. Utána díszbevitel, este a kaszinó termében táncszüveg volt. Anyagilag is igen jól sikerült az ünnepély. Befolyt: 129 frt 65 kr. Kiadás volt: 44 frt 28 kr., pénzmaradvány: 65 frt 37 kr.

A győri egyházmegyei tanítók szövetsége. A Kismarton-vidéki róm. kath. tanító-egyesület 1898. július hó 5-én Kismartonban tartott közgyűlésében, *Hackl József* ruszti tanító urnak indítványára egyhangúlag a következő határozatok hoztak: 1. A győri egyházmegye minden tanító-egylete egyesüljön, vagyis egy egyházmegyei tanító-szövetség alapítassék. De azért a most fennálló tanító-egyletek ne oszlatazzanak fel, hanem eddigi működésükben megmaradjanak. 2. Ez év október havában, egy később meghatározandó napon Győrött előértekezlet tartassék, melyben az alapszabályok elkészíttessenek és minden ezen ügyre vonatkozó dolog alaposan megvitattassék. 3. Ezen előértekezletre minden tanító egyesület elnöke, alelnöke és jegyzője meghívassék, mert ők képviselik az alapszabályok értelmében mindenkor az egyeletet. 4. Az elnökség felhatalmazatik, hogy a győri egyházmegye minden tanító-egyletéhez felhívást intézzen ez ügyben, azon érdelemmel,

* Kérjük felolvasót, hogy küldje be érdekes dolgozatát, mi azt örömmel közzétesszük. Szerk.

miszerint határozatunk elfogadását illetőleg beleegyezésüket és a részvételüket a kismarton-vidéki róm. kath. tanító-egyletnél mielőbb bejelenteni sziveskedjenek.

A Szent István-Társulat új otthona. A Szent István-Társulatnak új otthona épül a Szentkirályi utcában a palotában, mely 3 emeletes magas, a társasági tanácssterme, hivatali és lakások vannak elhelyezve. A palota tiszta gót stílusban épül s homlokzatát Szent-István szobra díszíti. A szobor az első magyar királyt palástban és kezében az apostoli kettős kereszttel örökíti meg. Az építést még a nyáron befejezik.

Tanszermuzeum Szolnokon. J. Nagy Kun Szolnok vármegye törvényhatósági bizottsága a legutóbb tartott közgyűlésében Eötvös Károly Lajos kir. tanfelügyelő előterjesztésére 100 frtot szavazott meg a vármegyei közmívelődési alappól, hogy ezen összegből Szolnokon, mint a vármegye székhelyén tanszermuzeum és ezzel kapcsolatosan tanítóegyesületi könyvtár rendeztessék be.

460 frt 33 kr. E szép szám javas bizonyítéka annak, hogy az anyagi helyzetünk javítása érdekében kifejtett odaadó buzgalom mit és mennyit képes a társadalmi téren produkálni. *Doroties János* egri r. kath. tanító, mint az országos kath. tanítói segélyalap ottani pénztárnoka párját ritkító buzgósággal 460 frt 33 krt gyűjtött a kath. tan. segélyalpra. Elismerésünk mellett szolgáljon e tény sokak buzdítására.

A magyarországi katolikus középiskolák története. A millenniumra írt monografiák alapján saját ala rendezte Gyürky Ötön a „Katolikus Pedagógia” szerkesztője. A magyar haza fennállásának ezredik évfordulója alkalmából, csaknem minden kath. középiskolánkról jelent meg egy történelmi monográfia, melyek megismertetnek az illető intézetnek keletkezésével, múltjával, működésével. Van ezen monografiák között nem egy, mely igazán magas színvonalon álló, kiváló irodalmi becses bíró történelmi dolgozat. Valamennyi pedig nagyfontosságú forrása a magyar kath. középiskolázás történetének, feljegyezvén az utókor számára azt a páratlan áldozatkészséget, azt a fáradságtalan buzgalmat, azt a nemes lelkesedést, melyet a magyar katolicizmus a multban kifejtett a nevelés, a tanításiügy terén, hogy vallásához forrón ragaszkodó, hazáját lángolóan szerető, a tudományokban járatos, a kor műveltségéhez alkalmazkodó nemzedéket neveljen a magyar hazának. Legnagyobb része azonban ezen monografiáknak csak az iskolai értesítőkből látván napvilágot és mindegyike egy egy intézet történetét tárgyalva csupán, a magyar kath. középiskolák történetének egységes képét megszerezni belőlük igen nehéz, összes kath. középiskolánk történetét megismerni belőlük nehéz feladat, már csak azért is, mert valamennyiük összegyűjtése, áttanulmányozása sok nehézséggel jár. Ez vezetett engem arra, hogy e monografiák valamennyiéből kivonatokat készítve, az összes magyar katolikus középiskolák történetét egybefoglajjam s valamennyi katolikus középiskolánk történetét összesítve terjeszszem a közönség elé. A kivonatotászt részint magok a monografiák írói teljesítették, részint magam végeztem. Így jött létre e mű, mely mintegy *ötven évi* terjedelemben összes kath. középiskolánk történetét foglalja magában s nagybecsű adalek szolgá a magyarországi katolikus középiskolázás történetéhez is. Az egész mű már sajtó alatt van s szeptember végén oktetlenül megjelenik. Előfizetési ára 5 frt, mely összeget kérem nevemre czimezve: Budapest, Pál-utca 7. sz. II. em. küldeni.

RÖVID HIREK.

Negyedszázados jubileumát ülte meg *Perényi János* a szatmári elemi és polgári tanítóképző-intézetek tanára. Ad multos annos!

A mi nálunk is elkölne. New-Yorkban minden iskolával kapcsolatosan ingyen könyvtárakat állítottak föl, minthogy az Amerikában roppant mennyiségben megjelenő szennazációs tartalmú filléres könyvek (Dime Novels) nagyban hozzájárulnak a nép erkölcsi megromlásához. Nálunk itt a Szent István-Társulatnak van sok jó kiadványa, de nem veszik igénybe.

Szerkesztői üzenetek.

B. V. Esztergom. Az értesítést vártuk — **A. I. Brassó.** A tiszteletdíját elküldöttük. — **M. J. Pozsony.** Az eszme nem egészen új, de kívánatos, hogy minél behatóbban és minél gyakrabban tárgyalassék. — **Borsodi.** Ez oly kérdés, amelyre feleletet azért sem adhatunk, mert amint Ön írja előzetesen oly püspöki körövény jelent volna meg, melyben az ügyre nézve határozott rendelkezés foglaltatik. Tanácsunk az lehet: alkalmazkodjék a rendelkezéshez — **K. F. Kisköszeg.** Levelét nyilvántartjuk, amint terünk lesz megkezdjük a beküldött cikkek közlését. Üdvözet. — **P. J. Hellemba.** A tárgyhöz már oly sok hozzászólás érkezett szerkesztőségünkbe, hogy most már egy időre elodázzuk a vitát, hogy friss eszmékkel újból fölvehessük azt és talán — el is döntjük a kérdést. — **T. G. Jászó.** 1. A meghívók szétküldtetek. 2. A javaslat a „Népnevelő”-ben tételtek közé. A többi kérdésekre — hála Istennek — alkalmunk lesz szóval megadni a választ. — **F. J. N. Ecsen.** Csatolja a helyesbített díjlevél hitelesített másolatát. Kérvényét iskolaszéki elnök küldi be a kir. tanfelügyelőségnek. A kir. tanfelügyelő kötelese a fizetésekben beállott változások nyilvántartani és a kiigazításokat hivatalból eszközölni. A kath. tanítókkal szemben azonban gyakran figyelmen kívül a köteleesség teljesítésében, miáltal igen sok kath. tanító van, kinek a nyugdíjösszege kevesebb a fizetésnél.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly**

Pályázatok.

Esztergomi érseki megye.

Pozsony-Püspökire egy római kath. okleveles osztálytanító kerestetik. Járandósága: egész évre 300 forint, esetleg államségéllyel 400 frt, egy szoba és fa. Okmányok minél előbb hozzám küldendők. Kudlik János, esperes-plebános.

A pozsonymegyei majtényi és szt.-ábrahámi tótajku róm. kath. iskolához egy-egy tanító kerestetik. Mindégyik állomással 400 frt évi fizetés s egy butorozott szoba van összekötve. Kérvények aug. 31-ikéig a majtényi plebánia-hivatalhoz intézendők, via Pozsony-Diószeg.

A bajnai róm. kath. iskolánál osztálytanítói állásra pályázat hirdettetik. Fizetés: 325 frt, lakás, fűtés. Fizetése minden valószínűség szerint 1899. január hótól már 400 frt lesz. Folyamodványok augusztus hó 28-ig ft. **Duschek János** alesperes-tanfelügyelő urhoz küldendők Komárom-Tardosra.

Nagymodrói róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettetik aug. 29-ikére. Fizetése állami segéllyel 400 frt. Folyamodványok főt. **Molnár Rudolf** esperes urhoz küldendők Moravánba (Nyitram).

Olehotai róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettetik aug. 29-ikére. Fizetése: állami segéllyel 400 frt. Orgonálásban jártas okleveles tanítónök is pályázhatnak. Folyamodványok főt. **Molnár Rudolf** esperes urhoz küldendők Moravánba (Nyitram).

Nagy-Salló 1—2 osztályához pályázat hirdettetik. Javadalma: butorozott szoba, fűtőanyaggal, 300 frt, a hitközségtől, 100 frt államségéllyel, 20 frt ismétlő oktatásért. Kántorságban díjtalanul segédkezik. Okleveles tanítók esetleg tanítónök kérvényeiket augusztus 27-ig az iskolaszéknél nyújtsák be. **Varga József**, alesperes-plebános.

A komárom-szentpéteri plebániához tartozó Ujgyalla főkegyház róm. kath. iskolájához tanító kerestetik. Évi fizetése: 1 szobás lakás és a község pénztárából 300 frt, melynek 400 frtra leendő kiegészítésére államségély fog kértetni. Kötelessége: a mindennapi és ismétlő iskolában tanítani. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. A kérvények **Acs Ferencz** esp-plebános urhoz (Kürth, Komáromm.) küldendők.

Magyarfalvára (Pozsonymegye) okleveles vagy képezdevezétt tanító vagy tanítónök esetleg képesített övönök kerestetik. Fizetése: egy polgári évre 350 forint

havi előleges részletekben, 20 frt faátalány és egy butorozott szoba. Tanítási nyelv tót-magyar. Kötelessége: az I. osztály és az ismétlősök tanítása. Kérvények a róm. kath. iskolaszékhez augusztus 25-ig küldendők. Az állás szept. 1. elfoglalandó. **Pauer Lipót** kántortanító.

A berenceze-baráti róm. kath. másodtanítói állomásra f. évi aug. 28-ig pályázat hirdettetik. Fizetése: 400 frt, butorozott szoba, fűtéssel. Kérvények a hont-kemencei plebánia-hivatalhoz (posta helyben) küldendők. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. **Buris Dezső**, főtanító.

Csata róm. kath. iskolájának rendszeresített tanítónői állás 400 frt fizetés és egy szoba élvezetével e hó 29-án betöltendő. Pályázók felszerelt kérvényüket a lekéri plebánia hivatalhoz küldjék.

Sürgösen keresek magam mellé szeptember 1-től egy képezdevezétt, de még képesítő okmányokkal nem bíró orgonálás és zenében nem jártas segédtanítót, aki utmutatásom mellett a kántori teendőkhöz tökéletesen kiképeztetést nyerhet. Évi fizetése: 120 frt, havonként fizetve. Agymeműn s világitáson kívül teljes ellátásban részesül. Agg korom következtében előléptetése szorgalmától függ. Alkalma leendő a közelfekvő esztergomi tanítóképző-intézetben a tanképesítőt einyerhetni. Megkeresések aulirothoz küldendők. Oséven **Esztergommegye**, posta Kesztyelez) 1898. augusztus 4-én. **Benedekovicz József**, kántortanító.

Peresztlény (Hontm.) róm. kath. hitközségbe lemondás folytán kántortanító kerestetik. Javadalma: a lakáson (2 szoba, konyha, kamra, istálló s 483¹/₂ öl kert) kívül 535 frt 70 krt tesz ki. A folyamodványok Nagy Géza plebános, iskolaszéki elnökhöz küldendők aug. 22-ig. Próbaéneklés aug. 23-án leendő délelőtt 9 órakor.

A nagy-surányi segédtanítói állás pályázati határideje aug. 25-ig meghosszabbították. Fizetése: 150 frt, egy szobából álló lakás, fűtéssel és étkezés. Tanítónök és övönök is pályázhatnak.

Pályázat nagyherestényi (Barsm.) róm. kath. kántortanítói állomásra. Javadalmazása: 2 padlózott szoba, 1 zárt konyha, 1 kamara, 1 istálló, 1 szin. Szántóföld 7 kataszt. hold 687¹/₂ öl, kat. jövedelme kántort. illetőleg 34 frt 96 kr., tanítót illetőleg 15 frt 19 kr. és kert (586¹/₂ öl) 3 frt 57 kr. 3 öl hasábfű, fuvarozással és vágással, melyvel a tantermet is köteles fűteni, 36 frt, 3 hl. buza (párbér), 29 hektoliter rozs (tandij és párbér, minden tanköteles után ¹/₂ pozsonyi mérő). Minden tanköteles után egy iskolai évre 2 frt, tesz 160 frt körül. Alapítványok után 4 frt 45 kr., stólajövedelem kedvező esztendőben 100 frt körül. Osnyas-ütésért 3 frt. A választás napja 1898. augusztus 30, melyre a pályázók Nagyherestényben személyesen tartoznak megjelenni. A nagyherestényi róm. kath. iskolaszékre címzett kérvények vagy nagyherestényi plebánosnál vagy garamsz.-benedeki kerületi alesperes tanfelügyelőnél, **Báthy Gyula** plebános urnál Németűben u. p. **Garam Szt.-Benedek** nyugtandók be. **Csernik Alajos**, nagyherestényi iskolaszéki elnök, plebános.

A morva-szt.-jános (Pozsonym.) róm. kath. fű és Székelyfalvi róm. kath. vegyes iskolához tanítói állomásokra pályázat hirdettetik. Fizetése: egynek egynek törvényes ötödéves pótlékon kívül, polgári évre 375 frt, butorozott szoba szükséges tüzelőanyaggal. Kántori teendőkhöz segédkezésért némi mellékjövedelem. Tan nyelv: tót-magyar. **Dobsa Mihály**, alesp., ker. tanfelügyelő, iskolaszéki elnök.

Magasfalu (Hochstetttnó, Pozsonym., posta helyben) róm. kath. tót nyelvű II. osztályu tanítói állásra 1898. aug. 20-ig pályázat hirdettetik. Eddigi fizetése mélt. gróf Károlyi Lajos uradalmától: 280 frt készpénz, 4 hl. buza, 6 hl. rozs, 4 hl. árpa, 12 m. selejt tölgyfa. Ebből folyó év végéig a négy havi járandóságot kapja. Azontul, vagyis 1899. év január 1-től kezdve, fizetését a községtől fogja kapni és pedig egy évre 400 frt készpénz tizenkét havi utólagos részletekben pontosan fizetve, 50 frt lakpénz, amely azonban, ha a község természetbeni lakást adna, nem követelhető. és két öl fa, vagy beváltva 20 frt, saját használatra. Kötelességei: a II. osztályt önállóan tanítani, az egyházi szertartásoknál a

kántortanítónak szükség esetén a plebános rendelkezé-
segíteni, a gyermekekkel templomba és egyéb egyházi
szertartásokra járni és az ismétlő iskolát tanítani. Az
iskolai év kezdete szeptember hó 1-je. Véglegesítést egy
próbaév leteltével kapja. Magyar és tót nyelv tökéletes
bírása követeltek. Zenében jártasság, ugymint német
nyelv ismerete előnyös. A folyamodások, oklevél és va-
lamennyi eddigi működési bizonyítványokkal felszerelve az
iskolaszékre czimzendők. Csak oklevelesek pályázhatnak.

2-2
Chrábri római kath. tót magyar néptanítói ál-
lomásra augusztus 31-ig pályázat hirdettek. Fizetése:
300 frt. 2-6l tűzifa. Lakása: 2 szoba, konyha, élés- és
kamará. azonkívül konyhakertecské. Pályázhatnak tanít-
ónők is. Nyitra-Ludányi plebánia-hivatal.

2-3
Imelyre (Komáromm) tanító kerestetik. Fizetése:
300 frt és 2-6l fa. A 400 frtig való kiegészítés iránt a
kérvény a kultusminiszteriumhoz benyújtott. Kötele-
sége: az alsóbb osztályok és az ismétlősök tanítása,
továbbá a vármegyében való segédkezés. Kérvények
főtiszt Seyler Károly h. esperes és bajcsi plebános
urhoz intézendők Bajcsra Posta helyben.

4-4
Trebete és Osztró (Nyitra) római kath. magyar-
tót tannyelvű népiskolájánál egy-egy osztálytanítói ál-
lomás birtoktendő. Javadalmazásuk: trebetének évi 300
forint, lakás és fa: osztróinak évi 250 forint, lakás
és tűzifa. Pályázó tanítók, tanítónők és övönök kérvé-
nyeket az iskolaszékre czimezve, főtisztelő augusztus
hó 27-ig a vágyfolyó helyi prépost esperességi hivatalhoz
küldjék. Saját háztartást vezetőinek számközlő pályá-
zónak előny adatik. 100 frtig való fizetőkiegészítésre
kiállítás van. Megbízásból: Laczkovich János, trebeti
tótanító.

1-2
Nagykóvalóra (Nyitra) posta Dojcs orgonálás-
ban is jártas kath. kántortanító kerestetik aug. 20-ig.
Évi javadalma: 338 frt 09 kr., ismétlő tanítási díjjal
együtt. Lakásul: 2 szoba, konyha, kamara, istálló, kő-
házikert. Tannyelv: tót. Folyamodványok alulirothoz.
Tomecsék Mihály, iskolaszéki elnök.

A daesókeszti (Hontm.) kántortanítói állomásra
szeptember 4-re pályázat hirdettek. Javadalmazás:
lakás 2 szoba, konyha, kamra, istálló, pincze, gyümöl-
ces kert, 3 katasztrális hold szántóföld, amelyet a lívek
mivénnek és trágyáznak. Párhéből 23 pozsonyi
mérő rozs. Borpénz 35 frt, 6 öl fa, tandíj 50 frt, ismétlő
oktatásért 10 frt, tanulmányi alappal 7 frt. Folyamod-
ványok az iskolaszékre czimezve főtisztelő Morvay
Lipót, esperes tanfelügyelő urhoz Négrad-Varbóra kü-
ldendők.

Egri érseki megye.

Sajó-várkonyi (Borsodm.) római kath. népiskolához
okl. vagy képezdevezétt segédtanító kerestetik. Nők is
pályázhatnak. Fizetése: iskolai évre 150 frt, ágynemű,
mosás és világításon kívül, teljes ellátás. Kötelessége:
az I—II dik vegyes osztályt és ismétlő leányokat taní-
tani. A kérvények aug. 30-ig Várkonyra Soós István
kántortanítóhoz küldendők n. p. (őzd).

A jászladányi római kath. elemi népiskolánál egy
főtót- és egy tanítónői állásra az iskolaszék 400—400 frt
évi fizetéssel pályázatot hirdet. A fizetés évnegyedes
részletben előre, a község pénztárából fizetetik és a kik
a kántori teendőkben jártasak, mellesleg jövedelemre
is számíthatnak. Pályázni óhajtok kellőleg felszerelt kérvé-
nyeket alulírott elnökhöz f. évi augusztus hó 20-ig
nyújták be. A megválasztott az iskolaszék által évről-
évre kijelölendő osztályban köteles tanítani, ideértve az
ismétlő iskolások tanítását is. A megválasztott állását
f. évi szeptember hó 1-én köteles elfoglalni, illetményét
is ezzel időtől kaparán. Jászladány, 1898. augusztus 8-án.
Pászthy Gyula, plebános, iskolaszéki elnök.

A Népnevelő 28., 29. és 30. dik számában hir-
dett edényi másodtanítói állomás pályázati határideje
augusztus 21-ig meghosszabbítottatik. Privátákból mel-
lékjövedelemre számíthat.

2-2
Tarna-Szt. Miklós (Hevesm.) római kath. iskola
kezdő osztályához tíz óra 200 frt és ellátás-mosás,
világítás, ágyneműn kívül kántori teendők végzése meg-

kívánatik, ez állomás augusztus havában elfoglalható.
Tarna-Szt. Miklós, 1898. augusztus 3-án. Dutkay Pál,
kántortanító.

Kalocsai érseki megye

Az adai római kath. iskolaszék, a kultúrén ujonnan
szervezett egy, esetleg több évre, ideiglenes tanítói ál-
lásra pályázatot hirdet, mely állásnak javadalma a kö-
vetkező: a) évi törzsfizetés 500 frt, előleges havi rész-
letekben a község pénztárából, b) 100 frt lakpénz, ne-
gyedévi részletekben, c) a tanterem fűtés és tisztoga-
tására 30 frt, d) 5 frt ablakátalány, összesen 635 forint.
Ezen javadalomért tartozik a megválasztott tanító az
első vegyes osztályt vezetni, a netán ismétlő-iskolával.
A kellőleg felszerelt folyamodványok az adai római kath.
iskolaszékre czim zve f. évi augusztus 25-ig főtisztelő
Matoss János esperes-plebános urhoz Bács Szentannásra
küldendők. A később érkezettek figyelembe nem vétet-
nek. Kelt Adán, 1898. augusztus hó 5. Latky József,
plebános.

Erdélyi egyházmegye.

Máréfalvi római kath. segédkántortanítói állomásra
pályázat hirdettek. Jövedelme: 42 kalongya rozs = 84
frt, 60 kalongya zab = 60 forint, 25 véka rozs = 14
véka zab = 30 forint, és 20 terü búkkia = 20 forint,
államsegély 131 forint, birtok 3 hold szántó, 6 hold
kasszáló = 20 frt, oszpora, stóla, tandíj és alapítvány
71 frt, lakás és kert. Kötelessége: egyik tanteremben a
mindennapi és ismétlősöket tanítani, a sekrestyési teendő-
ket végezni. Pályázati kérvények augusztus 31-ig alul-
írtok küldendők Posta Székely Udvarhely. Holló András
plebános.

Győri egyházmegye.

Kisbarát (Győr.) kántortanítói állomásra aug.
25-ig ezennel pályázat hirdettek. Javadalmazása: két
szoba, konyha stb. szabad lakás 535 []-ól kerttel, 12 hold
jóminőségű föld, melyből 7 holdnak munkaváltsága fe-
jében 53 frt 20 krt kap a tanító. Párgabona rozs, pá-
pénz, tandíj, stóla stb. az 1895. díjlevel szerinti mennyi-
ségben, összes jövedelem az 1894. összeírású jegyző-
könyv szerint 607 frt 44 kr. Pályázó pályázati idő alatt
egyszer — s többször nem — személyesen megjelen-
het és senkinek másnak társaságában, a választás nap-
ján sem szabad megjelenni. Ha a pályázó e feltételeket
nem teljesíti, az a pályázatból egyenesen kizáratik. A
megválasztott leveiben fog értesítenni. Kérvények az is-
kolaszékhez intézendők felszerelve Kisbarát (u. p. Nagy-
barát) 1898. aug. 7. Dubovszky Sándor, pleb., elnök.

1-2

Rába-Pordányban (Sopronm.) egy segédtanítói ál-
lásra pályázat hirdettek. Fizetése: polgári évre 150
frt, butorozott szoba, s a főtanítónál élelmezés. Kötele-
sége: egy osztály vezetése, ismétlőoktatás, kántori
segédkezés. Kérvények f. évi aug. 31-ig főt. Horváth
Antal iskolaszéki elnökhöz Roboz küldendők. Állás
szeptember 15-én elfoglalandó.

Nitrai egyházmegye.

A Felső-Szűcsi (Trencsénm.) római kath. kán-
tortanítói állomásra szeptember hó 5-én pályázat hir-
dették. Jövedelme: A községtől 168 kivájtott stóla
fejében 37 frt, mészalapítványokból 19 frt 78 kr. Ros-
koványi püspök alapítványból 25 frt. Temetésekért kö-
rülbelül 150 frt, otyasütésért 5 frt, évi offerakból 5 frt,
koledából 3 mérő árpa, 1/2 mérő buza és 1/2 mérő zab,
azután 15 méter tűzifa tanterem fűtésére és 15 méter
saját használatára. A mellett van 10 mérő alatti földje,
két kis kertje. Lakása áll: Két szoba, konyha, élés-
kamrából stb. Kívánatik tanítói oklevél, továbbá a tót
és magyar nyelvnek kellő bírása. A választás napján
személyes megjelenés kívánatik. Aleithner József,
plebános és iskolaszéki elnök.

A kollárovi (Trencsénm.) Plosková nevű hegyi,
álamiag segélyezett római kath. népiskolánál megüre-
sedett tanítói állásra a pályázat f. év szeptember 20-ig
hirdették ki. Évi fizetése: 400 frt és szabad lakás.
Pályázhatnak magyar és tót nyelvet tudó okleveles
tanítók. A megválasztott köteles az I—VI. osztályt és

és az ismétlődőket tanítani. A kérvények az alulírtokhoz terjesztendőek be Kollárovczra, 1898. augusztus hó 8. **Treszkony István**, kollárovczi plebános.

A kovarcei rom. kath. iskolánál a II. od. tanítói állás lemondás folytán üresedésbe jött, melyre ezennel pályázat hirdettetik. Ezen állás jövedelme: 325 frt, egy szobából álló lakás és 2 öl kemény tűzifa. Nőtanítók is pályázhatnak. Kérvények főt. **Pittner István** plebános és iskolaszéki elnök ur czimere szeptember hó 15-ig küldendőek. A megválasztott I—II. osztálytanítanikételes.

A nyitra-szkaicsáni r. kath. népiskolához magyar és tót nyelvi tanítónő kerestetik, fizetése 300 forint a községtől előleges havi részletekben, száraz lakás, 8 köbméter tűzifa, alapítványból 15 frt. Pályázati határidő szeptember 1. **Keletényi Béla** plebános.

Trencsénvármegyei bányai plebániához tartozó **Miczgócz főkközség** rom. kath. iskola tanítói állomására pályázatot hirdetik. Javadalma: állami segély 360 frt, tandíj s különféle termény értéke 40 frt, 2 szobás lakás, konyha, kamara s szükséges fa. Pályázhatnak aug. 20-ig csak okl. tanítók esetleg tanítónők is. Tannyelv magyar-tót. Az állomás október 1-jével elfoglalandó. Tr.-Baan, 1898. augusztus hó 5-én. **Mihálik József**, apatplebános, egyházm. főtanfőgyelő. 2—2

Felsőmostenczei község főkegyház — Podszkali plebaniá, Vágbesztercezi járás, Trencsénmegye — tanítói állásra I. év szeptember 20-ára pályázat hirdettetik. Jövedelem: az államtól évenként 558 frt, a községtől 42 frt. A szükséges tűzifát szetapritva az iskola és tanító számára adja a község. Lakás: két szoba, kamra és konyhából áll. Csak kepesi ett tanító jelentkezhetik ha lehetséges személyes megjelenés kívántatik. mások p. a folyamodványok mellékletekkel az alulírtokhoz küldendőek u. p. **Pruzina**, Podszkal, 1898. évi augusztus hó 9-én. **Stelcer Géza**, podszkali plebános.

Pécsi egyházmegye.

A sztárai (Somogy) rom. kath. iskolához osztálytanítói állomásra pályázat hirdettetik. Fizetése: 350 frt, havi utólagos részletekben egy szobából álló lakás a legszükségesebb butorozattal, 1 öl tűzifa. Kötelessége: az I. és II. osztályt vezetni. Tannyelv magyar. Pályázhatnak okl. tanítók, tanítónők, övönök és képezdészek. Pályázati határidő szeptember 5. Kérvények a **hogdásai** plebaniá-hivatalhoz küldendőek.

A **hosszu-hetenyi** (Pécs mellett) rom. kath. iskolánál az osztálytanítói állásra augusztus 20-ikára pályázat hirdettetik. Fizetése: egy butorozott szobából álló lakás (ágyneműn kívül), 400 forint havi előleges részletekben. Kötelessége: az I—III. osztály vezetése, a kántori teendőkben segédkezés. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Az iskolaszék. 2—2

A **rácmeeskei** német-magyar tannyelvű r. kath. osztálytanítói állomásra pályázhatni szeptember 1-ig. Fizetése: 300 frt, 10 havi utólagos részletekben, utazási díjtalán 5 frt, 10 méter fa, ebből az iskola is hűtendő, egy a legszükségesebben butorozott szoba. Kötelessége: az I. osztályt tanítani, a kántorságban segédkezni. Pályázhatnak férfi-tanító és képezdészek. Folyamodványok Rácmeeskére küldendőek az iskolaszéki elnökséghez.

Köznyói egyházmegye.

Dívénybe (Nógrád) rom. kath. okleveles esetleg képezdevezetett kántortanítósegéd kerestetik. Tannyelv: magyar-tót. Fizetése megállapodás szerint. A pályázók augusztus 20-ig az alulírtokhoz forduljanak. **Moyzes Ferencz**.

A **dernei** rom. kath. iskolánál a II. tanítói állásra pályázat hirdettetik. Fizetése: 400 frt államszegély, 20 frt mellékjövedelem. Határnap augusztus 20. **Gleidura Géza** plebános.

Füleken (Nógrádmegye) rom. kath. népiskolához, augusztus 25-iki záros határidővel, osztálytanítói állomásra pályázat hirdettetik. Kötelmek: vezetni az I. osztályt, ismétlődőket s kántorságban segédkezni. Javadalom: 1) csinos lakás, áll: két szoba, konyha, kamrából stb., 200 frt a községtől, 100 frt államszegély, havi előleges részletekben, ismétlők után 1—1 korona. Szorgalmas egyén mellékkeresete biztos. Állás szeptember 1-jén

elfoglalandó. Kérvények főt. **Kapás Arnold** elnök ur-hoz intézendők. Megbízásból **Benkó**, iskolaszéki jegyző. 2—2

Szatmári egyházmegye.

A sárközi (Szatmár) rom. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettetik. Lakás: két szoba, két kamara, tehén és sertésöl, 200 öl kert. Fizetés: 1. kegyuraságtól 50 frt és egy hold föld bevetve tengerivel, 2. stóla mintegy 40 frt, 3. tandíj a fiúiskola után mintegy 60 frt, 4. párbér mintegy 20 köből vegyes élet, 5. tűzifa 8—10 szekér beszállítva, 6. 12 hold igen jól művelt föld három fordulóban, 7. 5 hold kaszáló, 8. 3 hold legelő pótlék, 9. szabad legetetés 4 drb szarvasmarhára és sertésre, 10. a sárközujlaki határban 10 hold szántóföld egy tagban. Földmunkáltatás és adófizetés a javadalmas terhe. Kérvények főt. **Pály Ede** esperes urhoz küldendő Sárközre augusztus végéig. Személyesen megjelenőnek megválasztása esetén utiköltsége megtérítetik.

Székesfehérvári egyházmegye.

Az ettyeki (Fehérm.) rom. kath. iskola egyik tanítói állására pályázat hirdettetik. Fizetés: 350 frt készpénz, 4 méter kemény tűzifa és butorozott szoba. Kántorságban jártások előnyben részesülnek. Kérvények főt. **Magdiés István** esperes-plebánoshoz intézendők augusztus 27-ig.

A **madapi** rom. kath. kántortanítói állomásra aug. hó 17-ik határnappal pályázat hirdettetik. Javadalom: 1. Szabad lakás, mely áll 3 szoba, konyha, előtár, kamra, pincze s istállóból, 2. 9 hold 112 öl területű föld s szőlő haszonélvezete, 3. 50 pozs. m. rozs természetben, 4. 3 öl illetve 10 méter hasábfű, házhoz szállítva és felrakva, 5. 12 akó must váltása 60 frt, a hitközség pénztárából, 6. Iskolapénz 14 frt, a hitközség pénztárából, 7. Ismétlő iskolatartási díj 40 frt, a község pénztárából, 8. Stóla mintegy 30 frt, 9. Alapított szent misék után 9 frt 50 kr., az egyház pénztárából, 10. Ostayasútésért 6 frt, az egyház pénztárából, 11. Malomfuarokért 8 frt, a hitközség pénztárából, 12. Tandíj minden gyermek után a 30 kr. Tankötelesek száma 80—85. Ezekon kívül az esetleges ötödéves korpótlék, a község pénztárából. Okmányilag felszerelt folyamodványok aug. hó 16-ik napjáig a kerületi esperes urhoz (lakik **Pazmánd**, Fehérm.) benyújtandók, a pályázat napján pedig személyes megjelenés kívántatik. A német nyelv ismerete szükséges. 2—2

Szombathelyi egyházmegye.

Jaáki (Vasm.) rom. kath. népiskolához aug. 20-ig egyik osztálytanítói állásra pályázat hirdettetik. Kötelessége: egy osztályt vezetni, ismétlődőket tanítani és a kántorságban segédkezni. Fizetése: 350 frt, egy csinos szoba, fűtés és takarítással. Kérvények az **iskolaszéki** elnökhöz küldendőek. **Horváth**, főtanító. 1—2

A **puszta szt.-mihályi** (Vasm.) plebaniához tartozó **Ganócs főkközség** rom. kath. tanítói állására ezennel pályázat hirdettetik. Jövedelme: 1. Lakás: 3 szoba, egy konyha, a szükséges gazdasági épületek és kert, 2. két hold szántóföld a 6 frt, 3. 10 hold rét a 13 frt 40 kr., 4. 7 hold legelő a 2 frt, 5. 11 mérő rozs a 2 frt 80 kr., 6. 11 mérő buza a 4 frt, 7. 7 öl fenyőfa a 4 frt, 8. 3 öl fa az iskola fűtésére, 9. a községtől készpénzben 202 frt, 10. minden telkesgazda egy fél napi ígás és minden zsellér egy egész napi kézimunkát tartozik végezni: van pedig 22 telkes és 26 zsellér, a telkes fél napi ígás munkáját 1 frtba és a zsellér egész napi kézi munkáját 80 krba számítva a járandóság kitesz 42 frt 40 kr., 11. stóla temetés és misék után 7 frt 20 kr. Összesen: 400 frt 20 kr. Nyelv: német magyar. Orgonálásban való jártasság kívántatik. Pályázók folyamodványukat aug. 30-ig alulírtokhoz küldjék be **Kelt Puzta-Szt-Mihályon**, 1898. évi aug. hó 8-án. **Thomas Ferencz**, isksz. elnök. 1—2

A **sághi** (Vasm.) segédtanítói állásra pályázat hirdettetik. Fizetése: 836 korona, butorozott szoba. Kötelessége: egyik tanteremben tanítani, kántorságban rendszeren, gazdasági ismétlő iskolában esetleg segédkezni.

Pályázhat okleveles augusztus 20-ig. Pálincás Géza, plebános.

A komjáthi (Vasm.) róm. kath. segéd-tanítói állomásra pályázat hirdették. Fizetés: szabad lakáson kívül egy polgári évre 300 frt. havi utólagos részletekben fizetve. Teendője: egy osztályt önállóan vezetni, ismétlő iskolát tartani és a kántori teendőkben segédkezni. Tannyelv: magyar-német. A folyamodványok szeptember 30-ig az iskolaszék elnökségének küldendők Vas-Komjáthra.

Vácsi egyházmegye.

Bujákra (Nógrádmegye) kath. tanítóságra még folyvást pályázhatni. Javadalma: 400 frt és lakás. Kötelezettsége: ismétlőket is tanítani, kántorságban segédkezni. Kossitzky Lajos, plebános.

Kis-Tarcsára róm. kath. iskolához szeptember elsejére okl. tanító kerestetik. Javadalma: a községtől 150 frt. államsegély betudásával 400 frt előleges havi részletekben, melybe esetleg 8 köbméter fa is be lesz számítva, két szoba, konyha, kamarából álló lakás és kis házikert. Lakás a legszükségesebb butorral ellátva. Kötelessége: iskolaszék által kijelölt osztályt önállóan vezetni, azonfelül a kántori teendőkben segédkezni. Okleveles tanítók okmányaikkal felszerelt kérvényüket aug. 28-ig bezárólag alulírottához Kerepesre (Pestm.) küldjék. Polakovics Mihály, plebános.

A rákoskeresztúri róm. kath. iskolánál segéd-tanító szükséges. Fizetése a hitkozségtól: 200 frt, lakás, 1 öl tűzifa, a kántortanítónál élelmezés, takarítás. Kötelessége: egy osztályt és ismétlőket tanítani, s a kántori teendőkben segédkezni. Tannyelv: magyar-tót. Pályázati határidő augusztus 27. Az iskolaszék.

A kókai (Pestmegye) róm. kath. népiskolánál egy évi tartamra, egy tanítói állás betöltendő. Javadalma: 400 frt fizetés havi részletekben, 32 frt fületmény, tisztességes butorozatlan szabad lakás kerttel és esetleg a törvényes korpótlék. Kötelessége: az iskolaszék által kijelölt osztály vezetése, az összes fiúismétlősök tanítása. Pályázati határidő szeptember 5. Elfogalandó október 1. Kérvények Korber Antal, plebánoshoz intézendők. P. Szeőke Mihály, igazgató-tanító. 1—3

Veszprémi egyházmegye.

Babócsai (Somogy) róm. kath. népiskola osztály-tanítói állomásra pályázat hirdették. Evi fizetése: hitkozségtől 300 frt, 90 frt államsegély, butorozott lakás, tüés, takarítás. Oklevéllel felszerelt folyamodványok f. hó 28-ig iskolaszékhez küldendők. Kenyeres Lajos, plebános.

Rézi (Zala) nagyközségben. Keszthely és Hévíz mellett, róm. kath. iskolához segéd-tanító kerestetik. Jövedelme: egy tanévre 300 frt, butorozott szoba, 8 köbméter tűzifa felvágottan és 5 frt utiköltség. Pályázati határidő aug. 25. A megválasztott állomását szeptember 1-én tartozik elfoglalni.

Jásdi (Veszprém) róm. kath. hitfelekézeti magyar tannyelvi iskolához az osztálytanítói állásra pályázat hirdették. Fizetése: 10 óra 300 frt, mely összeg havi előrészletekben fog a község pénztárából kifizetett és egy szobából álló lakás. Okleveles nőtlen tanítók pályázhatnak. Pályázók kérvényeiket főt. Borka János plebános, mint egyházi elnök urhoz czimezve küldjék augusztus 20. u. p. Tés. A megválasztott állását szept. 1-én elfoglalni, az ismétlőket tanítani. kántorságban segédkezni tartozik. Kelt Jásdon, 1898. augusztus 1. Stephán Antal, iskolaszéki jegyző.

Veszprémmegyei Nagy-Kamond főkközség róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettek. Javadalma: föld, rét, termények, szolgálmányok s készpénzben összesen 423 frt. Van két szobás jó lakás melléképületekkel. Kellően felszerelt folyamodványok a karakói plebánia-hivatalhoz küldendők. Választás napján, augusztus 23-án, személyes megjelenés kívánatos. 2—3

Ajánlkozás.

Okleveles óvónő, ki már több helyen működött, nevelőnőnek ajánlkozik intelligens családokhoz. Meg-

keresések A. Vereczke, Holovácskó Mariska k. a. küldendők.

Most végzett róm. kath. vallású, jó oklevéllel bíró tanító ajánlkozik. Szíves megkeresések Székesfehérvárra P. K. czimre Tolnai-u. 8. küldendők.

Vizsgákra magánúton készülő, alapos gyakorlati ismerettel, nős fiatal ember kis községbe, vagy segéd-tanítónak ajánlkozik. 300 frt jövedelem-huzatban, elegáns diszítéssel 25 kr. 11-ik könyv és kottamelléklet ingyen. (Magyar, német, horvát).

Kedves kartársak! Szeptember 1-jén 224 oldalas, 15 kros enekeskönyvem ötödik kiadása megjelenik. Dús tartalommal bíró könyvemet most Rafael és Van Dyk világhírű festők legszebb képei fogják ékesíteni. Kötésére különös gond fordítottak. Vászonsarkos, csinos keménykötésben 15, egész angolvásznon-huzatban, elegáns diszítéssel 25 kr. 11-ik könyv és kottamelléklet ingyen. Kibővült, Esztergommege Stampay.

A számtalan elismerő irat bizonyága szerint általános tetszéssel fogadott, minden kántornak nélkülözhetlen

„GYÁSZMISE-ÉNEKEK” -ről

nagys. Imre Lőrincz kir. tanácsos ur, a kassai tanítóképző orgona-ének tanára így kezdi bírálatát: „Teljes elismerésemel bírja a t. szerző úr gyűjtői buzgalma, nem mindennapi harmonizáló tehetsége és saját szerzeményeinek nemes zenei izlést és egyházias szellemet tanúsító inventiója.”

1 frt 30 kr. előleges beküldése után bérmentve szállítja s 10 kros levéljegy ellenében mutatványt is küld belőle Litkey Menyhért, Torna-Ujfalun.

Sertésvész ellen biztos gyógyszernek bizonyult az általam készített **sertéspor**, betegség elején használva meglepő eredményt lehet vele elérni. — Sok gazda és uradalom elismerő nyilatkozatát bírom. — Használati utasítással együtt **egy adag** egy sertésnek 50 kr., 10 adag 4 frt 50, 25 adag 8 frt 75. Egyedüli készítője **Szmik Gyula** gyógyszerész (Bacs-megye) **Ó-Becse**.

Orgona-építési műintézet.
RIEGER TESTVÉREK
BUDAPEST, Garay-utcza 48.
Rieger Testvérek Jägerndorfi (Osztr.-Szil.) es. és kir. udv. orgona-gyáranak fiókja. Legolcsóbb áron kiváló orgonákat szállítanak. A czég 24 évi fennállása óta
630 uj orgonát
épített, melyek közül 222 esik Magyarországra, a többiit Norvégiába, Németországba, Romániába, Orosz-, Olasz- és Törökországba szállították.
Orgona-árjegyzékek ingyen és bérmentve.